

Danmarks Nationale Strategi for Open Access (revideret 2026)

Open Access handler om at få den maksimale effekt ud af forskningen gennem fri adgang til forskningspublikationer. For samfundet som helhed fremmer den frie adgang - Open Access - en mere effektiv videndeling, styrker gennemsigtigheden i forskningen og sikrer, at den kan komme alle til gavn. Open Access giver derfor ikke bare forskningsverdenen, men også erhvervslivet og offentligheden åben adgang til forskningsresultater.

Erhvervslivet kan frit bruge indblikket i forskningsresultater og -aktører i deres innovationsprocesser – fra den mindste til den største virksomhed.

For forskerne betyder Open Access, at de opnår større synlighed og hurtigere spredning af resultater, hvilket kan understøtte samarbejde på tværs af fagområder og landegrænser. Open Access bidrager desuden til øget akademisk lighed ved at forskere fra lav- og mellemindkomst lande får bedre mulighed for at deltage i og bidrage til det globale forskningsfællesskab – et fællesskab som de i dag ofte ikke selv har økonomisk mulighed for at få adgang til.

Internationalt er der en stærk proces i gang for at udbrede Open Access. EU-Kommissionen er blot én af flere aktører, der har gjort Open Access til et krav i forbindelse med forskningsfinansiering gennem EU's rammeprogram for forskning og innovation, Horizon Europe. Danmark har tilsluttet sig flere EU-rådskonklusioner, der har til formål at fremme Open Access, og bakker således op om udviklingen mod en mere åben adgang til forskningsresultater med denne strategi.

Visionen for strategien er følgende:

Vision

At skabe fri adgang for alle borgere, forskere og virksomheder til alle forskningsartikler fra danske forskningsinstitutioner.

Realiseringen af visionen bygger på en fortsat dedikeret indsats fra danske forskere og deres institutioner, der opfordres til at arbejde videre med de institutionsrettede anbefalinger, som de finder relevante fra [evalueringen offentliggjort i 2024](#). Realiseringen bygger også på de nationale forhandlinger med de internationale forlag, der koordineres af Det Kgl. Bibliotek. Hertil kommer Uddannelses- og Forskningsstyrelsens monitorering og formidling af resultaterne via den danske Open Access Indikator.

Open Access med maksimalt 12 måneders forsinkelse skal fortsat fremmes, med en samlet set økonomisk bæredygtig omkostning, og med respekt for forskernes publiceringsfrihed.

Denne strategi bygger videre på den indsats og det samarbejde, der i 2014 blev etableret i forbindelse med den første nationale strategi for Open Access, som har

28. august 2026

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet

www.ufm.dk

resulteret i, at Open Access til dansk forskning er vokset fra 17 pct. i 2015 til 78 pct. i 2025. En bemærkelsesværdig fremgang, om end med forskelle mellem de enkelte institutioner og fagområder, samt et stykke fra den tidligere målsætning om 100 pct. i 2025, der i evalueringen fra 2024 blev vurderet som urealistisk bl.a. fordi nogle videnskabelige forlag ikke tillader Open Access.

Det vurderes, at en fortsat indsats, monitorering og formidling vil kunne løfte resultatet væsentlig over 78 pct., hvorfor nedenstående målsætning er gældende for den danske indsats for Open Access fremadrettet:

Målsætning

At hæve graden af Open Access til danske forskningsartikler fra de nuværende 78 pct. til minimum 90 pct. inden 2035.

Genstandsfelt

Der måles på videnskabelige artikler og conferencebidrag i tidsskrifter og proceedings med ISSN samt med en eller flere forfattere fra et dansk universitet.

Følgende forudsætninger bør opfyldes for at indfri målet:

Forudsætninger

At Det Kgl. Bibliotek, forskningsbibliotekerne og forskningsinstitutionerne gennem forhandlinger med de videnskabelige forlag arbejder for aftaler, der tillader etablering af Open Access til alle publikationer med maksimalt 12 måneders forsinkelse og til en økonomisk bæredygtig pris.

At forskerne og forskningsinstitutionerne løbende og til fulde udnytter de forhandlede rettigheder til at etablere Open Access.

At forskningsinstitutioner, forskningsfonde og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen løbende monitorerer, formidler og stimulerer realiseringen af denne strategi.